

SESSIÓ JURÍDICA SOBRE LA CONTRACTACIÓ D'ESTRANGERS ADREÇADA A PERSONAL TÈCNIC DE PROMOCIÓ ECONÒMICA

Data i horari: 26 de novembre de 2008, de 10 a 14h

Objectius de la sessió:

- Explicació del marc legislatiu vigent que permet la contractació de treballadors estrangers.
- Conèixer i facilitar les pautes legals per a la contractació de treballadors estrangers.
- Donar resposta als dubtes que les persones participants aportin en funció de la seva experiència.

Destinataris: Personal tècnic dels serveis de Promoció Econòmica.

Docent: Eva Izquierdo, advocada.

Documentació lliurada:

- Transparències utilitzades a la sessió.
- Ordre TAS/711/2008: Inscripció treballadors estrangers no comunitaris a serveis públics de feina i agències de col·locació.
- Ofici del MTIN: Circular acreditació mitjans econòmics empresa/ocupador.

Organització: Pla Territorial de Ciutadania i Immigració del Consell Comarcal del Maresme.

Amb el suport de: Secretaria per a la Immigració.

Expectatives manifestades per les persones assistents (al inici de la sessió)

- Informació general de la normativa.
- Reforçar la informació que tenen i resoldre dubtes.
- Disposar d'informació per assessorar empreses i/o usuaris.
- Conèixer com funciona la contractació de persones estrangeres per part de l'administració.

Vies de contractació dels/de les treballadors/es estrangers/es

Tractarem tres vies en relació a aquesta qüestió, que seran exposades a continuació:

- Règim general: autorització de treball i residència per compte aliena inicial. Renovacions.
- Residències excepcionals: arrelament social.
- Modificacions de les autoritzacions.

Règim general: autorització de treball i residència per compte aliena inicial.

Per règim general es pot tramitar aquesta autorització per treballadors/es que no es trobin de forma irregular al territori espanyol; per tant, estem parlant de la contractació en origen.

Per a les persones que ja hi resideixen, hi ha la via de les residències excepcionals, però aquestes seran explicades posteriorment.

Els **requisits** són:

- El treballador ha d'estar al país d'origen.
- Tenir en compte la situació nacional d'atur. Això significa que existeix una limitació en la contractació doncs només poden ser proposades les ofertes que es recullen en el catàleg trimestral d'ocupacions de difícil cobertura a la província pertinent, en aquest cas la província de Barcelona¹. (veure Nota 1)
- Que es garanteixi al treballador una continuïtat de la relació laboral pel període de vigència de la residència. (veure Nota 2)
- El tràmit l'ha de fer l'empresari com a representant legal de l'empresa, doncs s'entén que la persona no es troba al territori de l'estat espanyol.
- L'empresa ha d'estar inscrita al règim de la Seguretat Social i ha de ser solvent, és a dir, no pot tenir deutes amb la Seguretat Social ni amb Hisenda. Els diners que degui cal que els pagui abans d'iniciar el tràmit doncs si no és impossible aconseguir-ho i mentre es resol s'allarga el procés.
- Les condicions de l'oferta han d'estar d'acord amb la normativa vigent.
- Els treballadors no poden tenir antecedents penals al seu país d'origen ni a Espanya.
- El treballador no es pot trobar en situació irregular al territori.

Nota 1:

La normativa permet que es pugui fer una oferta de treball que no figuri al catàleg trimestral d'ocupacions de difícil cobertura. En aquest cas cal presentar-ho a través de l'OTG, però segurament hi haurà molta gent a l'atur que pot fer aquesta feina i l'empresari ha de fer una entrevista amb cadascun dels candidats i fer una nota per cadascun justificant el perquè no el vol contractar.

No s'aplicarà la situació nacional d'atur², és a dir, es tracta d'excepcions en les que no s'aplica el catàleg trimestral d'ocupacions de difícil cobertura, tot i ser la persona en origen, en els següents casos:

- La cobertura de llocs de confiança en las condicions fixades reglamentàriament (alts directius, etc.).
- El cònjuge o fill d'estranger resident a l'estat espanyol amb una autorització renovada
- El fill de espanyol nacionalitzat o de comunitari, sempre que aquests últims portin com a mínim un any residint legalment a l'estat espanyol i al fill no li sigui d'aplicació el règim comunitari.
- Els titulars d'una autorització prèvia de treball que vulguin renovar-la.

¹ Podeu consultar aquest catàleg al Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) a l'enllaç següent: http://www.oficinadetreball.cat/socweb/opencms/socweb_ca/empreses/orient_contractacio/contract_extran/cataleg_ocup.html

² Segons l'article 40 de la Llei Orgànica

- Els apàtrides reconeguts i els que han perdut aquesta condició d'apàtrides l'any següent a l'acabament d'aquest estatut.
- Els estrangers que tinguin al seu càrrec ascendents o descendents de nacionalitat espanyola.
- Els estrangers nascuts i residents a l'estat espanyol.
- Els fills o néts d'espanyol d'origen.
- Els menors estrangers en edat laboral amb autorització de residència que siguin tutelats per l'entitat de protecció de menors competent, per aquelles activitats que, a criteri de l'esmentada entitat, afavoreixin la seva integració social i una vegada acreditada la impossibilitat de retorn amb la seva família o al país d'origen.
- Els estrangers que obtinguin l'autorització de residència per arrelament (article 31.3 de la Llei Orgànica). Aquesta autorització tindrà una duració d'un any.
- Els estrangers que hagin estat titulars d'autoritzacions de treball per activitats de temporada durant quatre anys naturals i hagin retornat al seu país.

Actualment, per qüestions político-administratives, no s'aplica el catàleg amb Perú i Xile, però amb això sempre cal estar-ne a l'aguait doncs va canviant; per exemple, durant un temps hi havia també Colòmbia, durant un temps no s'aplicà enlloc, ara existeix el rumor que també incorporaran Argentina, etc.

Nota 2:

L'oferta ha de tenir una duració no inferior a un any ni inferior a 40 hores, sempre d'acord amb la normativa del sector (per exemple, si el conveni col·lectiu és inferior a 40 hores cal que l'oferta correspongui a aquest conveni col·lectiu). Després, però no hi ha cap mecanisme que controli aquesta continuïtat per la llei general de l'estatut dels treballadors (doncs ni l'empresari ni el treballador estan obligats a mantenir aquesta relació de 12 mesos); no obstant, després la Subdelegació fa controls d'altres tipus de tal manera que, per exemple, pot agafar com a criteri la no continuïtat per denegar altres ofertes futures. En aquest sentit, la ponent recomana que si s'acomiada al treballador és recomanable que l'empresa faci un escrit explicant-ho (i ho adjunti a la baixa) perquè la Subdelegació ho tingui en compte per altres ofertes.

Característiques de l'autorització de treball i residència per compte aliena inicial:

- Té una vigència d'un any. Cal que en aquest any el treballador cotitzi 6 mesos per poder renovar.
- Pot limitar-se a un àmbit geogràfic (algunes vegades).
- Pot limitar-se a un sector d'activitat (pràcticament sempre). Durant aquest any pot treure's aquesta limitació però ha d'estar l'oferta al catàleg i ha de ser novament un contracte de 12 mesos per 40 hores. Per poder modificar l'activitat és important que tingui cotitzats aquests 6 mesos perquè si li deneguen, almenys pugui renovar.
- Es podrà renovar per dos anys. Cal presentar la sol·licitud dins els terminis, doncs si no es fa així a llavors no es renovarà aquesta autorització. Ja quan faci la segona

renovació de 2 anys, al complir 5 anys i 1 dia ja pot demanar l'autorització de residència permanent sense haver de presentar una oferta laboral.

Situacions recollides per la ponent en les que es deneguen les autoritzacions de treball i residència per compte aliena inicial:

- Quan constin antecedents penals del treballador.
- Segons la situació nacional d'atur.
- Quan els dotze mesos anteriors a l'oferta s'hagi amortitzat el lloc de treball per acomiadament nul o improcedent (sentència o conciliació).
- Quan els últims dotze mesos l'empleador hagi estat sancionat per:
 - Infraccions greus en la Llei Orgànica sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.
 - Infraccions lleus o molt greus recollides al Real Decret Legislatiu 5/2000.
- Aportació de documentació falsa o al·legacions inexactes.
- No titulació especial o col·legiació.
- Informe governatiu previ desfavorable.
- Supòsit d'inadmissió a tràmit.
- Quan l'empresari està condemnat amb una sentència ferma per delictes contra els treballadors.
- La ponent també comenta que darrerament estan denegant autoritzacions quan l'empresa té tots els treballadors temporals.

Documentació requerida per a l'autorització de treball i residència per compte aliena inicial:

- Documentació del **treballador**:
 - Fotocòpia del passaport del treballador (tots els fulls).
 - Acreditació documental del coneixement de la llengua castellana.
 - Titulació acadèmica homologada i col·legiació.
- Documentació de l'**empresari**:
 - Oferta de treball de durada igual o superior a un any, indicació de la retribució i signada per l'empresari.
 - CIF de l'empresa o DNI en el cas d'autònom o particular.
 - Document públic que atorgui la representació a la persona que signa l'oferta (escriptura).
 - Inscripció de l'empresa o de l'autònom a la Seguretat Social.
 - Documentació específica:
 - Empreses de fins a 8 treballadors que vulguin contractar-ne a 3 o més i empreses de fins a 9 treballadors que vulguin contractar a un terç de la seva plantilla:
 - √ Acreditar la necessitat.
 - √ Disponibilitat de local.
 - √ Memòria justificativa.

- √ Tres últimes declaracions de l'IVA.
- o Empreses de nova creació:
 - √ Memòria descriptiva de l'activitat empresarial que s'inicia.
 - √ Títols de disponibilitat de local.
 - √ Autoritzacions municipals.
 - √ Còpia de la declaració censal de l'alta a l'agència tributària.
- Quant al **servei domèstic** cal aportar la declaració de renda de l'últim exercici fiscal o les nòmines junt amb el contracte.

Procediment que cal seguir és el següent:

- Sol·licitar cita prèvia a www.map.es
- Presentació personal o per mitjà d'un representant legal.
- Resolució favorable:
 - No té eficàcia fins la concessió del visat i l'entrada al territori del treballador.
 - El treballador té un mes per sol·licitar el visat al Consulat o Ambaixada.
- Si es comprova que el treballador no consta d'alta a la seguretat social, s'extingeix l'autorització i es requerirà a l'empresari els motius. La ponent comenta que si l'empresa tanca abans d'obtenir la resolució favorable, la persona pot buscar una altra oferta dins el termini màxim del visat que té (es tracta d'una excepció que no està escrita enlloc); si no és possible trobar aquesta oferta o no es fa la contractació perquè l'empresa no el dona d'alta a la seguretat social, aquesta persona haurà de marxar abans que se li acabi el visat.
- En resum, el procés és el següent:
 - Ordre → Passaport amb visat → Contractació → Tarja d'un any

Renovacions de les autoritzacions de residència i treball:

- Presentació 60 dies abans de la caducitat. Pot renovar des dels 60 dies abans de la caducitat i fins 3 mesos després, però els requisits a complir han d'estar dins la data màxima de l'any de vigència.
- La sol·licitud prorroga la validesa del permís.
- Es pot presentar a qualsevol registre públic l'administració general de l'estat i per correu administratiu.
- Pot anar-hi l'interessat o un tercer amb autorització.
- Els descoberts a la seguretat social no impedeixen la renovació, a excepció d'aquells casos en que el/la treballador/a és responsable del pagament a la seguretat social.
- L'administració té 3 mesos per respondre i el silenci administratiu és positiu. Si han passat aquests 3 mesos sense resposta, aquesta persona pot ser contractada, tal i com s'especifica a l'article 54 del Reglament, qüestió que molta gent ignora.

Quant als **requisits per a la renovació**, cal acreditar el següent segons sigui la primera o la segona situació exposada:

- Acreditar la continuïtat de la relació laboral que va donar lloc al primer permís per un període de 6 mesos en un any. Aportar:
 - Contracte de treball amb un nou empleador i situació d'alta assimilada.
 - Nova oferta de treball.
- Període d'activitat de com a mínim 3 mesos per any (és una excepció, però cal que compleixin aquests requisits):
 - Que l'anterior relació va ser extingida per causa aliena al treballador.
 - Que s'ha cercat activament feina. En aquest sentit és important orientar a la gent que encara que se'ls atengui s'inscriguin també al SOC i fitxin quan ho hagin de fer.
 - Que tinguin un contracte de treball en el moment de la sol·licitud.

Hi ha documents que, tot i que no els demanin, no vol dir que no es comprovin, com per exemple l'informe de vida laboral.

Quan deneguen la renovació, es pot aconseguir la residència sense treball acreditant mitjans de vida. D'aquesta manera, un cop disposi de l'autorització de residència sense treball, podrà aconseguir l'autorització per treballar però complint uns requisits.

Residències excepcionals: arrelament social

Com bé comentàvem, l'arrelament social és una de les vies per obtenir l'autorització de residència i treball per circumstàncies excepcionals. N'hi ha d'altres però són més concretes i és per això que ens centrem en aquesta.

Poden optar a la via de l'arrelament social:

- Les persones en situació irregular.
- Les persones que no han pogut renovar.
- Les persones que en els 30 dies del visat no ha pogut ser contractada.

Cal acreditar els següents requisits³:

- Residència continuada al territori espanyol per un mínim de 3 anys. S'entén com a continuada que no pot haver residit fora del territori més de sis mesos; quant a manera d'acreditar la permanència continuada, no especifica quin document l'Administració dona vàlida, però a la pràctica és el padró municipal, ja que al fax per demanar la cita prèvia⁴ a la Subdelegació del Govern demanen el certificat del padró.
- No tenir antecedents penals al territori espanyol ni al país d'origen. El reglament ho explicita a la fulla informativa i, tot i que no demana el document d'antecedents penals al territori espanyol, ho comproven d'ofici.

³ Podeu consultar el full informatiu nº 26, on trobareu la documentació a aportar en la sol·licitud d'autorització de residència temporal per raons d'arrelament (laboral o social) a http://www10.gencat.net/agaur_web/recursos/estrangeria/26.pdf

⁴ Podeu consultar el document de cita prèvia a http://www10.gencat.net/agaur_web/recursos/estrangeria/69.pdf

- Comptar amb un contracte de treball firmat per ell mateix i l'empresari en el moment de la sol·licitud amb una duració no inferior a un any. Quant al temps de duració, la llei no especifica el temps, però a la pràctica són 40 hores. Es tracta de tenir una oferta laboral⁵ amb una clàusula que especifiqui que el contracte no és vàlid fins que es disposi de l'autorització per treballar; a més l'empresari ha d'acompanyar a l'interessat a fer el tràmit junt amb altra documentació de l'empresa. Quan es rep la carta amb l'autorització, l'empresari disposa de 30 dies per donar d'alta al treballador, ja que, si no, cal iniciar de nou tot el procés.
- Vincles familiars amb altres estrangers residents legals o un informe que acrediti la seva inserció social emès per l'Ajuntament en el que tingui el domicili habitual; l'informe de l'ajuntament no és vinculant.

Una vegada obté l'autorització, cal que l'empresari el doni d'alta a la seguretat social. En cas de no fer-ho, aquesta autorització no tindrà efecte i caldrà iniciar de nou tot el procés.

A l'informe hi ha la possibilitat de recomanar que s'eximeixi d'aportar contracte de treball, sempre que acrediti mitjans econòmics (cal especificar-ho a l'informe). Aquest tràmit dóna dret a l'autorització de residència però no per treballar.

Modificacions de les situacions

- **Situació d'estudiant a situació de residència i treball.** Es tracta de l'estudiant que té una autorització per estudiar, és a dir, no disposa d'autorització de residència sinó que resideix en règim de turista però amb una durada que va lligada al temps que duren els estudis (donen una tarja per cada any d'estudi i no es reconeix l'antiguitat). Cal acreditar:
 - 3 anys com a estudiant.
 - No estar subvencionat o becat.
- **Modificació de la residència a la residència i treball.** Poden optar-hi:
 - Les persones reagrupades.
 - Les persones que tenien autorització per treballar, però no van poder renovar.
 - Les persones que han aconseguit una autorització de residència al acreditar mitjans de vida.

Cal acreditar:

- Mínim un any de residència legal (en cas de tractar-se d'algú reagrupat no se li demanaria)
- Aportar un contracte de treball com a mínim de 12 mesos.
- El contracte està condicionat a l'afiliació a la seguretat social.

⁵ La Subdelegació ha creat model per fer l'oferta laboral; el podeu trobar a http://www.map.es/servicios/servicios_on_line/extranjeria/modelos_oficiales_solicitudes/ex06/document_es/ex06.pdf

Actualment pot presentar-se a qualsevol registre però és recomanable abans mirar el full informatiu per saber-ho del cert (doncs pot anar canviant). A hores d'ara estan responnent entre 3 i 6 mesos després de presentar la sol·licitud.

- **Modificació d'activitat laboral.** Cal acreditar el següent:
 - Contracte de treball.
 - Certificat de l'OTG o catàleg d'ocupació.
 - Cal presentar-ho davant l'òrgan competent que va concedir la primera sol·licitud.

- **Modificació d'àmbit territorial, no d'activitat.** Cal acreditar, en funció de si és la mateixa empresa o canvia, el següent:
 - Quan es tracta de la mateixa empresa:
 - Document de l'empresa justificant el desplaçament.
 - Justificació documental de la necessitat del canvi.
 - Quan es tracta de canvi d'empresa:
 - Contracte de treball.

- **Autorització per treballar dels cònjuges i els fills (no ascendents) que no dóna dret a una autorització de residència independent.** En aquest cas cal que les condicions del contracte siguin d'una retribució inferior al salari mínim interprofessional. En aquest cas, cal tenir en compte:
 - No importa la durada del contracte ni el temps pel que és contractat.
 - No es pot fer un contracte amb un salari inferior al estipulat pel conveni col·lectiu.
 - Quan es tramita des de l'ajuntament (escoles taller, escoles d'oficis, etc.) la resposta és bastant ràpida. Quan es tramita des d'una empresa, solen tardar uns 3 mesos.

- **Modificació de residència excepcional a la situació de residència.** En aquest cas cal:
 - Presentar-ho 60 dies abans de la caducitat.
 - Acreditar haver estat un any amb situació de residència excepcional.
 - Acreditar mitjans econòmics propis.
 - Acreditar una dependència familiar (cònjuge, ascendent o descendent) acreditant:
 - NIE del familiar.
 - Acreditació del vincle.
 - Acreditació de feina i recursos suficients del familiar aportant: IRPF, contracte de treball i les 3 darreres nòmines.

- **Modificació de residència excepcional a la situació de residència i treball.** En aquest cas cal:
 - Presentar-ho 60 dies abans de la caducitat.

- Acreditar haver estat un any amb situació de residència excepcional.
- Si ja era titular d'una autorització per treballar:
 - Si acredita 6 mesos d'alta a la seguretat social i...:
 - √ ...en el moment de la presentació està en situació d'alta: no cal presentar cap document addicional.
 - √ ...no està donat d'alta: aportar el contracte de treball i la documentació de l'empleador.
 - Si acredita 3 o més mesos per any:
 - √ Contracte de treball.
 - √ Acreditar la recerca activa de feina.
 - √ Acreditar que l'anterior relació laboral va finalitzar per causes alienes a la seva voluntat.
 - Altres:
 - √ Prestació contributiva de l'atur.
 - √ Prestació pública assistencial per a la inserció laboral.
- Si no era titular d'una autorització per treballar:
 - Contracte de treball no inferior a 12 mesos.
 - Documentació de l'empresa:
 - √ CIF.
 - √ Inscripció a TGSS.
 - √ Escriptura.
 - √ Tc2.
 - Documentació del particular:
 - √ IRPF.
 - √ Nòmines.
 - No cal cita prèvia.

Incorporació a la UE: Bulgària i Romania

A la sessió també es va tractar la situació dels ciutadans romanesos i búlgars que viuen a l'Estat espanyol. Quan Bulgària i Romania es van incorporar a la Unió Europea, el govern espanyol va fixar un període transitori de dos anys durant el qual els ciutadans dels dos països encara no podien circular lliurement pel territori espanyol sense permís. L'1 de gener ha posat fi a aquesta moratòria de dos anys i, per tant, ja poden treballar com a assalariats sense haver de demanar un permís de residència.

És per aquesta qüestió que no resumim el que es va tractar, doncs en el moment de fer aquest resum ja no té sentit recollir-ho.

Altres informacions d'interès

Per si és del vostre interès, us indiquem a quina oficina cal que s'adrecin les persones segons el tràmit que hagin de fer:

- Per residències laborals inicials, renovacions, autoritzacions de retorn, pròrrogues d'estada: Avda. Marqués d'Argentera, 4 (08003 Barcelona)
- Per reagrupament familiar, circumstàncies excepcionals/arrelament, règim comunitaris, estudiants: C/ Múrcia, 42 (08003 Barcelona)
- Per modificacions: Travessera de Gràcia, 305-311 (08025 Barcelona)

L'horari és: de dilluns a dijous, de 9 a 17:30h, i divendres 9 a 14h (estiu: de 8 a 15h).

Cal demanar cita prèvia per alguns tràmits (veure l'apartat "[Extranjería](#)" del Ministerio de Administraciones Públicas).

Per a més informació, podeu trucar al telèfon 93.520.14.10 o enviar un correu electrònic a infoext.barcelona@map.es

La ponent ens facilita la pàgina web del Col·legi d'Advocats (www.icab.es), on es poden trobar els diferents fulls informatius; en concret, ho trobareu [aquí](#). Aquesta informació també està disponible en altres pàgines web, com les dels sindicats, però la ponent fa referència a aquesta perquè és la que coneix millor. Respecte al catàleg trimestral d'ocupacions de difícil cobertura a la província de Barcelona, també es pot trobar, a més de la web del SOC, també en aquesta que hem citat.